

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: **Bc. Bohuslava Čermáková**
Název práce: **Analýza vypovídací schopnosti výkazu zisku a ztráty sestaveného podle českých účetních předpisů a IFRS**
Vedoucí: **Ing. Mariana Peprníčková, Ph.D.**

1. Zhodnocení obsahu diplomové práce

Cílem diplomové práce, který je vyjádřen v úvodu a v názvu práce, je analýza vypovídací schopnosti výkazu zisku a ztráty, jeho jednotlivých položek a konfrontace výkazu sestaveného dle českých účetních předpisů s výkazem dle IFRS. Cíl za jisté ambiciózní a vzhledem k rozdílům v koncepci uchopení výnosů a nákladů jednotlivými účetními systémy jeho rozebrání přínosné, neboť se v ČR mísí účetní jednotky poskytující účetní informace dle prvního či druhého systému, případně i dle obou těchto systémů. Jak české účetních předpisy, tak IFRS mluví o věrném zobrazení finanční výkonnosti, avšak pokaždé uvažují vzhledem k rozdílům mezi účetními pravidly jednotlivých systémů jinou výkonnost. Diskuse o vypovídací schopnosti a využití výsledovky je tak na místě a v tomto směru volbu tématu lze vyzdvihnout.

Při hlubším začtení do diplomové práce však nastává možná mírné rozčarování, že skutečný obsah jde jiným směrem než je očekávání nabyté z názvu a prvních vět úvodu. Myslím, že diplomantka měla více přemýšlet nad koncepcí, zaměřením práce a její strukturou a tomu přizpůsobit i název práce. Práce ve své podstatě je finanční analýzou informací získaných z výsledovek vybraných společností a to zejména informací založených na českých účetních předpisech. Práci by s ohledem na název slušela větší diskuse o koncepci výsledovky, jejím strukturování, rozdílům v koncepci výnosů a nákladů, které by doprovázely ilustrace transakcí a událostí, které se zachytí dle jednotlivých účetních systémů jinak, čemuž by mohla následovat diskuse, co je vlastně věrnější. Taky je třeba si uvědomit, kdo používá IFRS, komu jsou určena a na tom stavět analýzu. Přijde zbytečné např. zmiňovat v rámci českých účetních předpisů jednoduché účetnictví nebo zjednodušený rozsah (viz str. 16, str. 24). Ani asi není podstatné, kdo má či nemá ověřenou účetní závěrku auditorem (viz str. 18).

Předložená diplomová práce je strukturována do pěti kapitol, přičemž první čtyři kapitoly jsou teoretickou částí diplomové práce – představení českých účetních předpisů, IFRS a využití účetnictví pro finanční analýzu – a pátá kapitola je praktickou částí obsahující finanční analýzu výsledovky dvou vybraných společností z odvětví telekomunikací. V jejich případě je provedena analýza čistě na datech dle českých účetních předpisů, žádné úvahy k IFRS. Pro srovnání je následně vzata společnost České dráhy, a.s. a výhradně u ní jsou diskutovány krátce základní rozdíly mezi českými účetními předpisy a IFRS, neboť společnost za rok 2011 prezentovala účetní závěrku dle obou účetních systémů. Pro práci by bylo více přínosné, kdyby si diplomantka vzala jednu společnost účtující dle českých účetních předpisů a pokusila se sestavit z dostupných informací její výkaz dle IFRS a vyjádřit se k možným rozdílům a v této rovině diskutovat tu vypovídací schopnost a vazbu na věrné zobrazení

výkonnosti. Další variantou by byla volbou dvou společností ze stejného odvětví jako zástupců jednotlivých účetních systémů a vést diskusi napříč jimi.

Zpracování diplomové práce a její výslednou podobu ovlivnila i novelizace zákona o účetnictví platná od roku 2016, která změnila strukturu výkazů a upravila pohled na některé výsledkové položky. Není však leden 2016, ale leden 2017 a myslím, že by dopad novelizace měl být v práci reflektován více a lépe. Příkladem mohou být převzaté vzory výkazů, které obsahují i mimořádnou činnost výsledovky, ač byla zrušena (viz str. 25 a dále). Diplomantka činí výklad, jakoby ke změně nedošlo a až dodatečně zmiňuje, že bylo od roku 2016 zrušeno, pozměněno apod. Spíše bych očekával opačný přístup, tj. výklad dle nového s následnou poznámkou, že do konce 2016 tomu bylo jinak. Na str. 35 jsou uváděny staré účetní směrnice EU, ačkoliv byly nahrazeny novou, která měla za následek tu novelizaci zákona o účetnictví. Ta však zmíněna nikde není. Dalším příkladem neaktuálnosti diplomové práce ve vztahu k IFRS je zase uvedení data účinnosti IFRS 15 od 1. 1. 2017, avšak toto datum bylo pozměněno a dodatečně posunuto na 1. 1. 2018. Na str. 41 je převzat výkaz z jedné publikace, avšak zase obsahuje mimořádné položky, které od 2005 v IFRS neexistují. Je to dále zmíněno v textu, ale proč není uveden nějaký aktuální vzor? Proč je pod ilustrací zmiňováno, co se zahrnuje mezi mimořádné položky a o něco dále je uvedeno, že to vlastně od roku 2005 neexistuje? Navíc v té ilustraci je uvedena změna stavu a aktivace jako výnos – minimálně to vyplývá z šedivého pozadí, v němž jsou uvedeny na rozdíl od nákladů všechny ostatní výnosy. Diplomantka přitom v textu práce zmiňuje, že tyto položky se v IFRS jako výnos nevnímají a kladně tím hodnotí i úpravu v českých předpisech, čímž je však v rozporu s ilustrací (viz str. 62).

Poslední poznámku ke koncepci práce a neodladění názvu a cíle. Název i cíl vyjadřuje zaměření na výkaz zisku a ztráty neboli výsledovku a je to tak v pořádku, avšak obsah práce je širším v rozsahu a jde nad rámec výsledovky, uvažuje také výnosy a náklady, které jsou součástí ostatního úplného výsledku dle IFRS, resp. zachyceny jako přímá úprava vlastního kapitálu dle českých účetních předpisů. Proč diplomantka nezůstala jen v rozsahu výsledovky? A nebo by měl být název jiný, aby pokryl i tento širší rozsah. Stejně tak vyjádření na str. 44, že obsahem práce nejsou konsolidované výkazy, ale přitom na stejné straně nahoře je ilustrace rozdělení zisku většinovým a menšinovým vlastníkům, což je ale přeci dopad konsolidace a objevuje se pouze v konsolidovaném výkazu.

Diplomantka ke zpracování své práce využívala zejména tuzemskou literaturu v českém jazyce a práci zajisté chybí větší zapojení cizojazyčných zdrojů, které se věnují výsledovce a jejímu využití pro finanční řízení a investiční rozhodování. V rámci zdrojů není úplně zřejmý rozdíl mezi ostatními zdroji a internetovými zdroji, které jsou od sebe odděleny, ačkoliv obě kategorie jsou čerpány z internetu.

2. Kritéria hodnocení diplomové práce (5 bodů nejvyšší, 1 bod nejnižší)

Kritérium	Hodnocení	Kritérium	Hodnocení
Vymezení a splnění cíle práce	3	Adekvátnost použitých metod	4
Přínos práce pro teorii a praxi	3	Hloubka provedené analýzy	4
Logická stavba práce	3	Úprava práce (tabulky a grafy)	5
Práce s literaturou	4	Stylistická úroveň	5

3. Otázky a oblasti doporučené k diskusi při obhajobě diplomové práce

- Uvažte společnost poskytující přepravní služby, která má většinu užívaného majetku pořízeného formou leasingu – nákladní auta, skladové haly, administrativní budovu. Ilustrujte rozdíly, které vyplynou při sestavení výkazu zisku a ztráty dle českých účetních předpisů, resp. IFRS a vyjádřete se k vypovídací schopnosti poskytovaných informací.
- Úplně nesouhlasím s tvrzením, které je uvedeno na str. 42, že se dle IFRS objevují výnosy a náklady, které ovlivňují přímo vlastní kapitál. Proč o položkách, které se stávají součástí ostatního úplného výsledku říkat, že přímo upravují vlastní kapitál, zatímco položky, které se stávají součástí výsledku hospodaření ten vlastní kapitál přímo neupravují? Můžete při obhajobě více vysvětlit své vnímání ostatního úplného výsledku a proč zmiňujete, že to představuje přímou úpravu vlastního kapitálu. Jako ilustraci uvažte přecenění realizovatelného (available-for-sale) finančního aktiva – je jeho zachycení dle českých účetních předpisů, resp. dle IFRS stejné? A případně ještě doplňte, jak je to se souvisejícím daňovým dopadem?
- Na str. 47 je uvedeno: „Z tohoto důvodu je dodržování účetních a jiných předpisů a etického kodexu velmi důležité.“ Jak vnímáte etický kodex a čím etický kodex zde uvažujete? Mají účetní svůj etický kodex, vztahuje se na všechny účetní a co se stane, pokud jej nebudou dodržovat?

Diplomová práce splňuje všechny formální i obsahové požadavky kladené na závěrečné práce studenta magisterského studia Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze a práci doporučuji k obhajobě.

Na základě předložené práce navrhuji hodnocení známkou **dobře**.

V Praze dne 10. ledna 2017

Ing. Libor Vašek, Ph.D.
Katedra finančního účetnictví a auditingu
Fakulta financí a účetnictví, VŠE v Praze